

Nov med d'instrucziun per la professiun e la vita futura

■ (anr/grc) L'emprim settember è cumpari il nov med d'instrucziun «Schanza» en tut las quatter linguas naziunalas – in'ovra unica per la Svizra. Quest nov med d'instrucziun resguarda d'ina vart la tscherna da professiun, da l'autra vart era la planisaziun da vita da las giuvnas e dals giuvens a lunga vista en connex cun famiglia, professiun u carriera. Teoreticamain è oz las schanzas da furmaziun per giuvnas e giuvens cumparegliablas, dentant la realitad è tut outra. Questa egualitad fa dentant trumpar, pertge che sco che igl è vegni communitgà il glindesdi passà a chaschun da la vernissascha da quest med d'instrucziun tscherna ina gronda procentuala da las giuvnas sia professiun pli u main da quatter ressorts, dentant che quai è areguard ils giuvens tschient spartas. Quai demussia la statistica e la realitad sco che cusseglier guvernativ *Claudio Lardi*, parsura dal departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient, *Doris Caviezel-Hidber*, manadra dal project «Schanza per il Grischun», e *Silvia Hofmann-Conrad*, manadra dal post da stab d'egualitad da schanzas per um e dunna, han communitgà.

«I nun ès memia baud»

Promover l'egualitad tranter mattatschs e mattatschas, tranter umens e dunnas areguard la fur-

maziun e la professiun, quai saja il punct central da quest med d'instrucziun, èn las trais persunas che han preschentà quest nov cudesch ids d'accord. Midadas positivs sajan tgunschamain pussaivlas sche las differenzas tranter feminin e masculin emprendian quai per vita duranta e la cumpatibilitad da la professiun cun la famiglia u carriera vegnia tematisada gia durant la tscherna da professiun.

«I nun es memia baud per ils giuvenils da las ultimas classas da far patratgs davart dal model da partenadi futur, sco che bliers manegian», ha pudì constatar *Doris Caviezel-Hidber*. Las experienczas cun las unitads d'instrucziun da quest med mussian claramain che ils giuvenils hajan fitg grond interess d'integrar perspectivs da vita en il process da la tscherna da professiun. Cun agid dal med d'instrucziun «Schanza», che sa cumpona d'in carnet e d'in DC, vegnan las persunas ch'instrueschan sco er ils giuvenils en la vigliadetgna da 12 enfin 20 onns confruntads e sensibilisads per las differenzas tranter las giuvnas ed ils giuvens en il process da la tscherna da professiun ed en la planisaziun da professiun e dal decurs da la vita.

Tut las ideas per l'instrucziun dal med d'instrucziun èn vegnidas svilupadas ed examinadas en il rom dal project chantunal «Schanza grischuna» sut la di-

recziun da *Doris Caviezel-Hidber*. La realisaziun da quest med d'instrucziun innovativ e quadrling è vegnida pussibilitada er grazia ad ina conraziun generusa dal schef da concern da la Migros *Herbert Bolliger*.

Structura sin basa da la pratica

Las ideas per l'instrucziun sa basan sin la pratica e cumpleteschan l'instrucziun classica da tscherner ina professiun per la dimensiun dals aspects specifics tenor la schlattaina en la tscherna d'ina professiun e la planisaziun da la vita futura. Tut las ideas per l'instrucziun èn vegnidas svilupadas ed examinadas en il rom dal project chantunal Schanza Grischun en furma da singulas lecziuns, da dis da project e d'emnas da project sin il stgalim superiur, en scolas professiunalas ed en gimnasis. Quest carnet ha la finamira che ils giuvenils «emprendan a formular lur giavischs davart la tscherna da professiun sco er per la vita futura; lur basegns ston vegnir prendids serius», sco che *Claudio Lardi* ha ditg a chaschun da questa vernissascha.

Il med d'instrucziun Schanza è cumpari il 1. da settember 2008 e po vegnir retratg per il pretsch da 65 francs tar il post da stab per l'egualitad da las schanzas dal chantun Grischun u tar la chasa editura per meds d'instrucziun dal Grischun.

Silvia Hofmann-Conrad, manadra dal post da stab d'egualitad da schanzas per um e dunna, cusseglier guvernativ Claudio Lardi, parsura dal departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient e Doris Caviezel-Hidber, manadra dal project «Schanza per il Grischun» (da san.).